

„Novi čas“

NOVI ČAS

Líst stane

Izhaja vsak petek ob 12. uri dopoldne. Uredništvo in upravníštvo je v Gosposki ulici št. 6, drugo dvorišče.

za celo leto 4 K
za manj premožne 3 „
v Nemčijo 5 „
posamezne številke 8 v
Oglasi po dogovoru.

Štev. 47.

V Gorici, 22. novembra 1912.

Leto III.

Nam sovražni veter.

Nemci so izgubili glavo, tako strašno jih prijemljejo vspehi, ki jih dosegajo slovanski balkanski narodi v boju proti Turku. Nikjer ne pišejo v prilog Slovanom, ampak prav divje se zaganjajo posebno proti Srbom. Hrabra srbska armada ima pri svojem prodiranju najlepše vspehe, saj je prošli pondeljek prisilila pri Bitolju celo turško vojsko 50.000 mož, da se ji je udala. Srbi hočejo imeti košček morja, Zadnjič smo že razložili, zakaj in s kako pravico to lahko zahtevajo. Toda avstrijski Nemci vidijo v tem veliko nevarnost za nemško premoč v naši državi, in zato zahtevajo, naj se Srbiji napové vojna.

Brezvestno pisanje nemških listov.

Mi pač nič drugega ne moramo storiti, kakor da prav odločno protestiramo proti brezvestni pisavi nemških listov. Najbolj čudno je, da se pri tem odlikujejo krščansko socialni nemški listi, ki očitajo Srbom vse mogoče grozovitosti, ne da bi navedli dokazov za to; ki hujskajo proti Srbom ter jih obrekujejo in se lažejo o njih, samo da bi javnost premotili ter jo pripravili za vojno z balkanskimi Slovani!

Brezvestno je to počenjanje, ker izvira iz sovraštva do Slovanov. Na Dunaju zapirajo češke šole, teptajo s tem prve pravice, ki jih imajo češki stariši do svojih otrok. Tu na jugu smo mi Hrvati in Slovenci, ki bi nas nemška vlada najraje v žlici vode vtopila. Toda ker tega ne more, da nas zatira, da se sužnjem slabše ne more goditi. Na Koroškem gorjé Slovincu; na Štajerskem ga izpodrivajo iz vseh uradov; na Hrvaškem vlada bič; v Dalmaciji razpuščajo samovoljno mestne zastopce kakor n. pr. v Spljetu in Šibeniku, ker se Hrvatje in Srbi veselijo slovanskih vspehov v bojih proti Turku; v Sarajevu je vse vojaštvo pokoncu, ker so bosanski poslanci prav odkrito povedali, kako neljubo jim je, da se Srbija tako omalovažuje in izživa. Tako je z nami Hrvati in Slovenci v Avstriji. Tako hoče avstrijska vlada varovati nemško premoč v naši državi. Sovražen veter proti nam na celi črti. In zato vojska s Srbijo, ki je na tem, da postane mogočna sosedinja naši Avstriji! Kajti če

je Srbija mogočna, potem bi se Jugoslovani pričeli še boljše zavedati, kar bi pomenjalo nevarnost za nemško premoč pri nas! Res strašno morajo Nemci nas Jugoslovane mrziti in sovražiti, ko zahtevajo kar vojsko, da bi njih premoč ne prišla v škodo.

A kako brezvestno je to njih divjanje, se kaže iz načina, po katerem se vrši. Dolžijo Srbe, da so pobijali starčke, ženske in otroke med Arnavti v Prizrenu. Sovražni glas je to raznesel, in takoj vsi za njim, seveda tudi nemški krščansko socialni listi; nikjer pa ne navajajo zanesljivih prič, ki bi ta grozodejstva potrjale. Srbi so, kakor sedaj proti vsem lažem uradno ugotavljajo, s smrtjo kaznovali le tiste moške, ki so z belimi zastavami zvabljali najboljše srbske častnike in vojake v zasede in jih tam neusmiljeno pobili. Toda če so Srbi take ljudi kaznovali s smrtjo, so pač prav naredili. Nemški vojaki so si v l. 1870/71 v nemško-francoski vojni večje grozovitosti dovolili. In le Srbe napadajo ti nam Slovanom tako sovražni nemški listi; Turkov pa in vseh njih grozodejstev ne vidijo... Trdili so tudi, da so Srbi avstro-ogrškega konzula Prochasko v Prizrenu napadli, in mu preprečili občevanje z avstrijsko vlado in ga celo — umorili. Pa se je skazalo, da pošlila ta konzul razglednice ministrom v Avstriji in da se vrača domov! Torej samo laž, obrekovanje in napadanje proti Srbiji, med tem ko na Turka pozablajo.

Brezvestno je njih počenjanje tudi radi tega, **ker bi si Turek prav gotovo zonet oomogel**, če bi nastala po peklenkem prizadevanju nemških hujskačev vojna s Srbijo. Nemška vlada v Avstriji bi si pridobila žalostno slavo, da je v svojem sovraštvu do nas Slovanov posebno Jugoslovancov raie Turku pomagala do rešitve, kakor pa dopustila, da bi se Jugoslovani pospeli do moči.

Zgodovinska krivda Avstrije.

Pišejo nemški krščansko socialni listi, da je Srbija nasprotna katoliški cerkvi. **Toda ali ni morda katoliška Avstrija s svojo Turkom prijazno a Slovanom sovražno politiko sama to povzročila??** Že l. 804., ko so se Srbi pod vodstvom Črnega Jurija uprli Turkom, so zastopniki srbskega naroda ponudili Srbijo Avstriji, To-

da nemška avstrijska vlada se Turkom ni hotela zameriti ter je ponudbo odklonila, dasi so jo Srbi dvakrat prosili. Leta 1853 je ruski car spet ponudil Srbijo Avstriji, če bi mu pomagala v boju proti Turku; a Avstrija ni hotela! In pozneje, ko je grof Andrassy vodil našo zunanjo politiko, spet Avstrija ni hotela sprejeti ponudbe Rusije, naj bi sprejela ves zapadni del balkanskega polotoka do Soluna! Ljubezen do Turkov in sovraštvo do Slovanov — to opazujemo pri avstrijskih nemških vladah že od cesarice Marije Terezije sem. Tudi sedaj je tako. V Bosni se mohamedancem najbolje godi! Preganjanje čaka pa onega, ki hoče postati katoličan! Kaj čuda potem, da je Srbija tako neprijazna katoliški cerkvi. Po našem mnenju, je »katoliška« Avstrija sama tega prav mnogo kriva.

Pravica bo zmagala! Krivica se bo maščevala!

Mi ne želimo vojske, ne s Srbijo ne s kako drugo državo. Mi smo odločno proti njej! **Mi hočemo v Avstriji mirno živeti** in z vsemi dovoljenimi sredstvi delati na to, da dosežemo, kar nam tiče po božjih zakonih. Mi Hrvati in Slovenci smo sicer sedaj tlačeni in teptani, toda zaupamo v Boga, ki ne vodi samo življenja posameznikov, ampak ima v svojih rokah tudi življenje narodov in držav, da pridemo i mi Slovenci in Hrvati prei ali slei do lastnega skupnega svobodnega razvoja v Avstriji. Božja pravičnost sodi narode in države že tukaj na zemlji.

Za nas Avstrija ni država, kjer bi Nemci, ki so v manjšini, smeli vladati proti Slovanom ter edinole skrbeti za to, da si ohranijo svojo skoz in skoz krivično premoč, ampak **Avstrija je v naših očeh država**, ki je po pretežni večini slovanska in kjer naj torej imajo slovanski narodi prav enake pravice z Nemci in z njimi popolnoma enak svoboden razvoj svojega življenja. To je naš pojem o Avstriji. Seveda Nemci, tudi krščansko socialni tega še ne priznavajo, a ravno v tem nam delajo krivico, ki se bo morala na njih samih prav gotovo maščevati!

Če pa nastane kaka vojna, tedaj jo bodo imeli na vesti plačani in neplačani hujskači na nemški strani, ki jim je nem-

ška objestna premoč v Avstriji več kot pravično vladanje narodov in sreča neštehtih družin. A zgoditi se vtegne, da bode v slučaju kake vojne ravno naša država največ trpela. Zatorej proč z vojno! Balkanski narodi pa naj ohranijo to, kar so si v poštem krvavem boju osvojili in dobijo to, kar jim tiče za njih vsestranski razvoj!

Bolgarski katoličani.

V Ljubljani obstoji družba »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda«, ki ima namen podpirati katoliške brate v slovanskih deželah, pred vsem v Bolgariji. »Apostolstvo«, ki posebno sedaj ob času vojne zelo pomaga ubogim revežem na Bolgarskem in v Macedoniji, ki so kakorkoli trpeli vsled vojne, izdaja posebno knjižico, iz katere posnemljemo naslednji sestavek:

Ob novem letu 1911 je minulo 50 let odkar se je del Bolgarov zedinil s katoliško cerkvijo. Katoliški Bolgari so na razne načine slavili petdesetletnico svojega zedinjenja s katoliško cerkvijo. Najtrajnejši spomin na slovesno petdesetletnico bode na duhovna pomoč za medsebojno združevanje odrinski škofiji na Turškem.

Katoličanom je sploh potrebno združevanje, organizacija; to velja tudi za misijonske dežele. Pred vsem morajo biti med seboj zvezani misijonarji, da z združenimi močmi branijo in širijo sveto vero. Prav tega smo doslej pogrešali v odrinski škofiji. Bolgarski svetni duhovniki so bili popolnoma osamljeni. V oddaljenih gorskih vaseh je vsak po svoje delal za sv. vero, brez enotnega načrta, brez svetovavecev, brez duševne in gnotne podpore. Odbor Apostolstva je spoznal, da je tukaj potrebna duhovna pomoč za medsebojno združevanje katoliških bolgarskih duhovnikov. — Odrinski škof Mihael Petkov in njegovi duhovniki so z veseljem pozdravili naše nasvete.

V začetku meseca avgusta lanskega leta so bili prvokrat vsi bolgarski duhovniki povabljeni k skupnim duhovnim vajah. Zadnji dan duhovnih vaj so se vsi duhovniki medseboj združili v duhovsko bratovščino svetega Cirila in Metoda. — Vsako leto bodo imeli skupne duhovne vaje, vsak mesec se bodo pa med seboj posvetovali o vsem, kar je potrebno za obrambo in napredek vere. Bratovščina bo skrbela za podporo najpotrebnejšim cerkvam in župnijam ter za izdajanje katoliških bolgarskih knjig in časopisov. Predsedstvo in pokroviteljstvo duhovske bratovščine je prevzel odrinski škof

Z duhovsko bratovščino sv. Cirila in Metoda se je začela nova doba za bolgarske katoličane. Bratovščina bode tudi poskrbela, da se bo doposlana podpora previdno porabljala v korist katoliške cerkve; poseben odbor v Odrinu bo pregledal vsako prošnjo za podporo in se posvetoval o razdelitvi podpor. Zdaj smo popolnoma varni, da se bo vsaka naša podpora prav obrnila. — Naše Apostolstvo se je zavezalo, da bo z vsemi močmi podpiralo to zvezo bolgarskih misijonarjev. S tem

smo prevzeli veliko breme; skrbeti bomo morali za celo obširno odrinsko škofijo, ki obsega velik del evropske Turčije in celo Bolgarijo. Upamo pa, da se bo med Slovenci pomnožilo zanimanje za zapuščene

bolgarske katoličane in da nas bodo udje Apostolstva podpirali ne samo z rednimi prispevki, ampak tudi z večjimi izrednimi darovi.

Vojna balkanskih narodov.

Medtem ko se zdi, da vojna pred Odrinom in Skadrom takorekoč počiva in Bolgari pri Čataldži stoje, ne da bi prodirali, medtem pa so Srbi pri Bitolju izvojevali veliko zmago. V 4dnevni bitki pri **Bitolju (Monastir)** so bile turške čete popolnoma poražene in vjeti vsi turški poveljniki. S tem je Macedonija očiščena Turkov, ki se drže le še v Skadru in Janini, ki jo oblegajo Grki. Zdi pa se, da Grki niso dosti prida, ker le počasi gredo naprej, dasiravno doslej niso imeli nobene velike bitke. Z zmago pri Bitolju je glavna srbska armada prosta. Lahko pojde sedaj na pomoč Bolgarom pred Carigrad. Pa tudi radi tega je za Srbe ta zmaga važna, ker imajo svojo armado prosto, če nastane kak resen spor radi Albanije, česar pa nihče ne želi, izvrzemaš naših Nemcev, ki bi radi med Avstrijo in Srbijo napravili še večje sovraštvu. Važno je tudi poročilo, da so Srbi došli do moria, kjer so s Črnogorci skupno zasedli Leš in Sv. Ivan (južno od Skadra ob moriu).

Bolgari pri Čataldži so imeli nekaj manjših bojev, v katerih se je Turkom posrečilo ohraniti svoje postojanke in bolgarske napade odbiti. To nemški listi trobijo v svet kot **veliko turško zmago**. Mi pa počakajmo, da vidimo, kaj priinese bodočnost.

Sedaj je sklenjeno za nekaj dni premirje, ki ga posebno potrebujejo Turki, med katerimi strašno divja kolera.

Velika srbska zmaga.

Bitka za Bitolj se je izvršila tako-le: Medtem, ko je turška armada zavzela mala pozicije na višinah, je srbska armada morala brodirati po dolini, blatu in vodi.

Prvi dan, to je v petek (15. t. m.) se je Srbom posrečilo, da so potisnili Turke s pet najvažnejših pozicij, od katerih so bile nekatere 1200 m visoke. Turkov, ki so te višine branili, je bilo 20.000, dočim je ostala turška armada bila zbrana pred mestom.

V soboto 16. t. m. se je začelo prodiranje Srbov na celi črti. Prodiranje je bilo izvanredno otežkočeno, ker so morali Srbi gaziti po močvirju in se boriti, stoječ do pasa v vodi in blatu, kar je posebno oviralo kretanje topništva.

V nedeljo 17. t. m. se je bitka nadaljevala. Srbi so začeli turško armado obkoljevati. Posrečilo se jim je, da so prebili turški centrum. Prisili so Turke, da so se pomikali bližje k mestu in svoje vrste tesneje stisnili. Srbska kavalerija je po ljutem boju zavzela most čez Černo, ki je jako važen, ker se je bila reka razlila. Prekoračivši most je konjenica krenila s krasnim manevrom v polkrogu proti jugu in obkolila Bitolj od strani Konjara,

V tem času je moravska divizija drugega poziva prisilila turško topništvo, ki je streljalo s Krkanja, da je umolknilo.

Šesti polk je osvojil štiri mestne topeve, moravska divizija pa eno gorsko baterijo.

Sovražnik se je potem, ko ga je moravska divizija uspešno prijela od strani in ko so druge čete vse važne pozicije zavzele, vrzel z vso silo proti zapadu ter skušal prodreti v smeri proti Ohridu. Ali ta poizkus je bil sijajno odbit in sovražnik se je moral z velikimi izgubami zopet vrniti proti mestu. Srbske čete so nadaljevale z ofenzivo in Srbi so zavzeli še pred večerom pozicije, oddaljene od mesta 4 km.

V nedeljo je bil sovražnik obkoljen od Srbov od treh strani, na zapadu pa Turki niso vsled neprehodnih gora mogli nikamor.

V ponedeljek 18. t. m. se je bitka z vso ljutostjo nadaljevala. **Izgube sovražnika so bile velikanske.** Kapitulacija je bila okoli 4. ure gotova. **Zajetih je 50.000 Turkov, vsi topovi in municija ter generala Zekki-paša in Fethi-paša,** bivši turški poslanik v Belgradu.

Grške čete, ki se nahajajo še na poti v Bitolj, v bitki niso sodelovale.

Vest o padcu Bitolija in kapitulaciji cele turške vzhodne armade je izzvala v Belgradu nepopisno oduševljenje. S to bitko je odpor Turčije na zapadu konečno zlomljen. Iz Belgrada je došlo prestolonasledniku v Bitolj nebroj čestitk.

Turške izgube pri Bitolju znašajo **17.000 mož,** tako ubitih kakor ranjenih. Vjetih je 50.000. Vojni plen je vreden **50 milijonov dinarjev.** Samo municije je **82 vagonov, živeža pa 18 vagonov.** Pušk se je v Bitolju našlo **100.000** in sicer najmodernejših.

Baje so srbske čete pod poveljstvom generala Jankoviča zavzele tudi Debar (Dibro), kar pa še ni potrjeno.

Srbi ob morju.

Skupno s Črnogorci so Srbi zasedli mestece Leš ob Jadranskem morju. Nato se je del te združene armade napotil proti jugu, da zasede Drač. V draški luci leži avstrijski parnik, ki čaka da vzame na krov kristjane. Mohamedanci so namreč že zelo razburjeni radi bližanja srbsko-črnogorske armade.

Črnogorci.

Kakor že zgoraj povedano, so Črnogorci zasedli Leš in tudi Sv. Janez Medua. Kakor poročajo nemški listi, so Črnogorci v Medui zaplenili avstrijsko pošto, ki je bila namenjena v Skader. Zavzeli pa so Črnogorci Sv. Ivan Medu tako-le: Od sobote do nedelje so Črnogorci skoro brez

posebnih bojov zavzeli hribe okrog mesta, nakar so korakali v mesto. Sovražnik je bežal v neredu. Nato se je zopet deloma zbral in črnogorsko armado napadel. Bilo jih je okoli 3000. Nastal je hud boj, v katerem so Črnogorci Turke porazili in jih vrgli nazaj z velikimi izgubami. Črnogorci pa imajo 100 mrtvih in ranjenih. Po bitki je priplula v luko ladja kralja Nikolaja, general Martinović pa je slovesno v mesto vkorakal. Red je bil kmalu vpostavljen. — Zaplenili so mnogo živeža in municije. — Vse pozicije ob Bojane do Sv. Ivana di Medua se nahajajo v črnogorskih rokah. — Črnogorske čete je vodil general Martinović.

Bolgari pred Carigradom.

Kaj se godi pri Čataldži? Kdo to ve? Turki pravijo, da zmagujejo. Bolgari poročajo, da so le manjši boji, ki so le priprava veliki bitki. Bolgarski vlada pa poroča, da je sklenjeno premirje. Resnica se kmalu pokaže.

Turška poročila o zmagah.

V ponedeljek 18. t. m. je turški glavni poveljnik Nazim-paša poročal naslednje: Včeraj zjutraj se je začel boj naše artiljerije in infanterije z bolgarsko infanterijo, katera je hotela prodirati. Boj je trajal do večera. Bolgarska infanterija, ki je prodirala proti centru in našemu desnemu krilu, je bila od naše artiljerije vržena nazaj in smo uničili tri bolgarske baterije(?)

Drugo turško poročilo istega dne poroča, da med Bolgari ne razsaja le kolera, ampak tudi kuga. Zato bi bilo za zdravje zelo nevarno, če bi Bolgari pridrli v Carigrad in s tem zatrosili tja bolezen. (S tem hočejo Turki evropske velevlasti našuntati, naj Bolgare pred Carigradom ustavijo.)

Nadaljno poročilo se glasi: Bitka je splošna in se bije na celi črti od Marmarskega morja do Črnega morja. Vršiti se strahovit topničarski boj. Prvi strel je počil 17. t. m. ob treh zjutraj, Bolgari so z reflektorji turško pozicijo razsvetlili. Bolgari so poizkusili nočni napad, a Turki so jih pravočasno opazili. Bolgari so se zopet umaknili. Nato se je začel artiljerijski boj. Pred zoro je bolgarsko topništvo začelo hudo streljati na utrdbe pri Hademköju. — Streljanje se je čulo do Carigrada. Turške čete, dasi od kolere oslabiljene, so se borile zelo hrabro. Po par urah ljutega boja so Turki zapazili bolgarsko obkoljenje od gozda pri Shazi. Turki so gozd zažgali in Bolgari so se morali prikazati. Bitke še ni konec, a se razvija za Turke ugodno. Na vzhodnem krilu pri Derkosu so Turki Bolgare celo vrgli nazaj, jim vzeli več topov in jih veliko vjeli.

Neki turški list celo poroča, da so Turki vjeli 8600 Bolgarov in jim vzeli 42 topov, kar pa je seveda štra turška raca.

Angleški list »Times« poroča o tem boju: Bolgari so otvorili na Turke strašen ogenj na črti Hamide—Papa Burgas. Turkom je pomagala ena bojna ladja. Tekom noči je bolgarska infanterija prodrla do griča Karasu in skušala polastiti se želez-

niške proge do Bageheča. Tu jih je turška artiljerija ustavila. Ob 11. uri dopoldne se je prodiranje ustavilo, toda obstreljevanje se nadaljuje.

Čataldške utrdbe so Turki, kakor iz Aten poročajo, oborožili z najmodernejšimi topovi, ki so jih prepeljali iz dardanelških in bosporskih trdnjav. V sedanjih čataldžkih bojih zato turška artiljerija bulgarsko prekaša. Turki so to šele ukrenili, ko so velevlasti zagotovile, da grško brodogeje Dardanel ne sme forcirati, dokler stoji inozemske vojne ladje pred Carigradom. Poveljnik turške križarice »Hamidi« poroča, da je 15. t. m. ob 10. uri dopoldne pričel boj z bulgarsko baterijo pri Bakštepeju in Gasmetrešepu severno od Ereklia. Bulgarsko baterijo je baje uničil.

Bolgarska in Bolgarom prijazna poročila.

Bolgarska vlada poroča, da so turška poročila o turških zmagah popolnoma zlagana. Velikih bojov sploh bilo ni. Obstreljevalo se je le topništvo z obeh strani. O kakih bolgarskih zmagah Bolgari sicer ne poročajo, pač pa o bolgarskih zmagah poročajo nemški, francoski in angleški listi, kakor kažejo naslednje rbzjavke:

London, 20. nov. Poročevalec »Timesa« opisuje boj dne 18. t. m.: Bolgari so ostreljevali z artiljerijo turške pozicije. Bolgari so se plastili vasi Ezetin, tu so pa naleteli na močan odpor Turkov. Kljub temu je bolgarska artiljerija streljala dalje. Bolgari nadaljujejo bombardiranje forta Hamidié. Turki so silno dobro utaborjeni.

Berolin, 20. novembra. »Wolff« poroča iz Carigrada, da se v Carigradu govori, da so Bolgari na vzhodnem krilu pri Derkosu dosegli uspeh, ker baje turške infanterije brodogeje ni podpiralo.

Pariz, 20. novembra. »Journal« poroča iz Sofije, da se tu govori, da so Bolgari vse turške pozicije obkolili. Desno turško krilo (Derkos) in centrum sta vrženi nazaj.

Frankobrod, 20. nov. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada, da bi Bolgari bili Mahmud-Mukhtar pašo kmalu vjeli. General se je na rekogniciji preveč približal utrdbi, ki je bila od Bolgarov zasedena. Bolgari so mu ustrelili konja, nato pa še njega s tremi krogliami precej nevarno ranili. Da niso prihiteli turški vojaki, bi bili Bolgari generala vjeli.

Premirje med Bolgari in Turki?

Bolgarska vlada poroča, da je Turčija Bolgare prosila za premirje. Bolgari pa so Turkom odgovorili, da so pripravljene dovoliti premirje, toda pod pogojem, da Turki prej predajo Odrin, Skader in Janino ter se za Čataldže umaknejo nazaj z utrjenih pozicij. Če Turčija do srede ne odgovori, bodo Bolgari z vso silo napadli Turke za Čataldžo ter korakali v Carigrad.

Predno ne preteče rok za turški odgovor, so ustavljeni vsi boji. Do trenutka, ko to pišemo, nam ni še znano, kaj je Turčija odgovorila. Če Turčija sprejme bolgarske pogoje, se bodo takoj začela mirovna pogajanja. Bolgarija nastopa v ime celotne balkanske zveze.

Strašna kolera v turški armadi.

V turški armadi pred Carigradom vladajo strašne razmere. Kolera mori vojaštvo, da je groza. Dne 18. t. m. poročajo iz Carigrada, da ondi umre na kolero vsak dan po 1000 vojakov. Na kolero je obolel tudi topničarski general Ali Riza paša, ki so ga z 1600 bolnimi vojaki pripeljali v Carigrad. — Angleški listi poročajo celo, da je 15. t. m. umrlo na kolero 2000 Turkov. Vsega skupaj je umrlo do 18. t. m. po poročilih angleških listov že 10.000 Turkov. Turško poročilo iz Carigrada naslednje opisuje grozni položaj med Turki: Vlada sama priznava, da umre na dan okoli 200 vojakov na kolero. Mrličev leži po 4—5 na enem kupu. Bolgarski poveljnik je bil dovolil osemurni rok za pokopavanje mrličev. Turki umrle tudi sežigajo, za kar so dobili od verskega poglavarja dovoljenje. Vojaki umirajo kakor živinče na cesti. Ni zdravnikov, ne zdravil. Na vozove nalagajo bolnike in mrtve. Boje se, da je voda derkoškega vodovoda, ki preskrbuje Carigrad, okužena.

Odrin in Solun.

Bolgari so Odrin obkolili od vseh strani in ga obstreljujejo. Napadajo pa ga ne. V mestu je lakota. Večinoma vsa bolgarska armada je odšla izpred Odrina, ki ga oblegajo srbske čete. — V Solunu stojijo sedaj bolgarske in grške čete. Civilno oblast ima grški guverner, vojaško pa bolgarski poveljnik. V Solunu so eno staro turško vojno ladjo spremenili v bolnišnico. Iz morja so potegnili na tisoče pušk, ki so jih Turki pometali v morje.

Biseri z bojnega polja.

Naš rojak profesor Anton Bezenšek v Sofiji pripoveduje v »Slovenca« krasne dogodbe z bojnega polja, ki kažejo zlata srca bolgarskih vojakov, ki žrtvujejo svoje življenje križu in domovini. Naj navedemo tri!

Dopisnik francoskega lista »Matin« se sreča nekaj minut pred bojem pri Odrinu z bolgarskim infanteristom, nekim malim, krepkim fantom, ki ga praša: »Vi ste dopisnik: Ali greste danes na pošto v Mustafa pašo?«

Ta mu pritrdi.

»Prosim vas, bodite tako dobri in dajte to pismo na pošto. To pismo je za mojo staro mater, ki je sama v vasi pri Gornji Orehovici. Zdaj grem v boj. Ne vem, če se bom vrnil, in tu v pismu pošiljam svoji preljubi majki svoje poslednje pozdrave.«

»Drage volje to storim,« odgovori globoko ganjeni dopisnik.

»In med tem, ko ta oddelek stopa v ogenj — pravi dopisnik — vedno gledam za tem malim vojakom, ki pogumno stopa naprej. Nenadno se še enkrat obrne nazaj, namigne mi z roko in vzklikne: »Pred vsem pa ne pozabite na pismo do moje matere!«

*

V vrstah bulgarske armade je tudi precejšno število starih vojakov, ki so se bili s Turki že leta 1877., a zdaj so se javili kot prostovoljci.

»Mi smo dolžni dati dober vzgled mladini,« tako ponosno govore. Ko so jih spre-

jeli in uvrstili v vojaške redove, prišli so nekateri v take oddelke, kjer so poveljniki njihovi lastni sinovi, n. pr. kot stotniki ali še večje šarže. Nekateri imajo po štiri do pet sinov v vojski, in očetje se bijejo s sinovi ramo ob rami, in tako dajejo mladini dober zgled.

Tako-le vele:

»Vse, kar imamo, radi damo za dom in svobodo. Naj umremo kot starci za svobodo mladega roda!«

V vojski se nahaja poleg drugih duhovnikov tudi starozagorski škof Jožef.

Bilo je dne 7. novembra, ko so se pripravljali vojaki po kratkem počitku, da napadejo turško pozicijo Papaztepe pred Odrinom.

Topovi stoje pripravljeni za ogenj. — Pešci so gotovi za pot.

Vojaki enoglasno poprosijo vladiko, naj jim dá svoj pastirski blagoslov.

Cel polk stopi v red. Vladika zajezdi konja, želi vojakom srečno pot in zmago nad Turki ter jih blagoslovi. Vsak vojak se prekriža. Ginljiv prizor!

Šrapneli brenče, topovi grme — ogenj in smrt.

Vladika povzdigne še enkrat roke k blagoslovljenju častnikov in vojakov ter vzkligne s prosečim pogledom proti sinjem nebu: »Naprej bratje! Bog z vami!«

Po vojaških vrstah in bližnjih višinah odmeva: »Bog z nami!« Med grmenjem topov in šumom vetra se razlega »Bog z nami! — »Hura« — »Naprej!«

Novejša poročila.

Srbi prodirajo v Albanijo.

Iz Belgrada poročajo: Nekateri srbski oddelki so bili poslani proti Dibri kjer vlada v zadnjem času prava anarhija. Arnavti so razoroženi, turški vojaki pa so se med seboj pobili. Srbske čete niso na tej strani naletele na nikak odpor, pa so danes stopile v mesto s kavalerijo, ki so jo takoj poslali za sovražnikom. Tudi v Ohrido je odšla srbska pehota. Sploh trajajo borbe še vedno, dasi je turška aruada razbita, ker ima naša vojska nalogo, da vse kraje povsem očisti.

Po porazu je prav velik del razbitih turških čet pometal v stran vse, kar je imel, hoteč pobegniti preko planine Babe. Ker pa vsled nega ni bil mogoč prolaz, se te čete od 20. t. m. vračajo in udajajo Srbom. Število teh čet je že zelo veliko. V planino Baba se je zatekel, kakor se doznale, tudi sam Džavid paša, s svojimi razbitimi oddelki, a se pričakuje dan za dnevom, da se uda vsa ta armada. V kolikor ni ujeta, se je razbila na vse strani in ni nade, da bi se še enkrat združila. Vojna uprava je odločila, da se imajo tudi ostanki turške armade razorožiti.

Boji med Turki in Bolgari.

Turčija odbila bolgarske pogoje za premirje. Boji se bodo nadaljevali z vso silo.

Turki poročajo o novih bojih pri Derkosu, da so Bolgari zopet bili vrženi nazaj. Bolgari so se umaknili 4—6 km. nazaj v utrjene postojanke. Turško brodogradnje obstreljuje bolgarske postojanke.

Bolgari poročajo, da je v noči med 20. in 21. dospela pred bolgarsko luko Varna ena turška vojna ladja. To so napadle bolgarske torpedovke in jo potopile. — Turki pa to taje in pravijo, da je turška ladja potopila dve bolgarski torpedovki. — O bojih pred Carigradom Bolgari še molče.

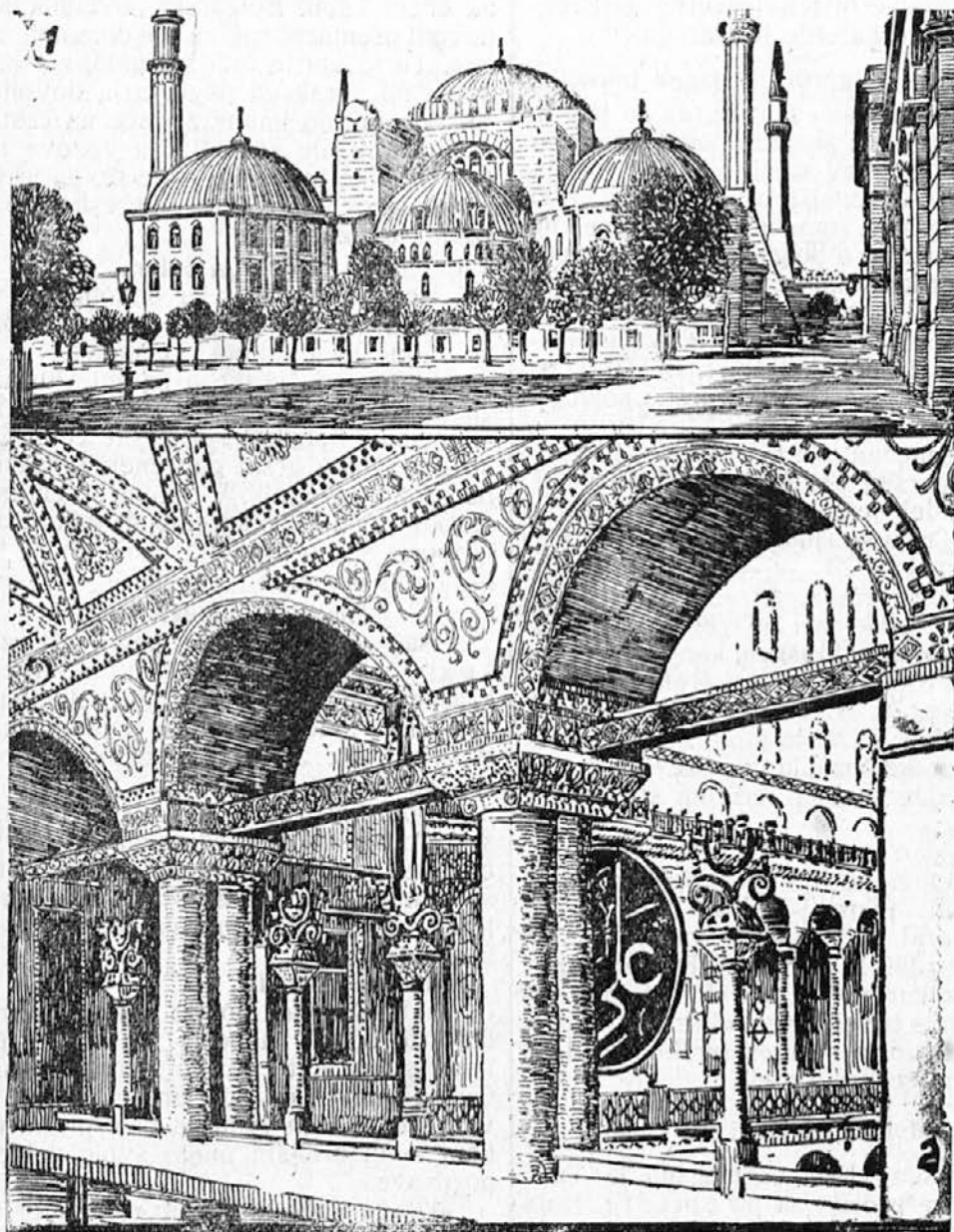
Grki zasedli Mitilene.

Včeraj so Grki zasedli veliki otok Mitilene ob obali Male Azije.

Po svetu.

Med Avstrijo in Srbijo.

Med tema dvema državama je bilo razmerje zopet zelo napeto, dokler se 19. in 20. t. m. napetost zopet ni nekoliko poglela. Najprvo Avstrija Srbiji ni dovolila Drača ob Jadranskem morju. Medtem pa je došlo poročilo iz Prizrena, da je srb-

Hagija Sofija v Carigradu.

(1. Zgoraj: Pogled na Hagijo Sofijo. 2. Spodaj: Notranjščina.)

Kaj pa je to? To je danes turška mošeja v Carigradu. Toda predno so Turki vzeli Carigrad, je bila to najlepša krščanska cerkev na svetu. Sezidal jo je l. 548. vzhodno rimski cesar Justinian. Delalo jo je 16 let neprenehoma 10 000 delavcev. Posvečena je bila Sveti Modrosti (Božji) — odtod ime Hagia Sofija. Cerkev je bila prekrasna. Toda l. 1453 so Turki vzeli Carigrad, cerkev Svete Modrosti pa spremenili s svojo mošejo in

namestu križa zasadili na vrh polmeseč. Pripovedka pripoveduje; Ko so Turki udri v cerkev in klali v cerkvi kristjane, je pri oltarju bral mašo duhovnik. Tudi nanj se vržejo Turki. Mašnik pa se jim umakne proti zidu, zid se odpre ter sprejme vase mašnika, nakar se zopet zapre. Ko bodo kristjani osvobodili Carigrad in bo Hagia Sofija zopet krščanska — pripoveduje pripovedka — bo iz zidu stopil mašnik in dokončal sv. mašo, ki je je začel l. 1453. — Morda doživimo kmalu zgodovinski dogodek, da se zasveti na Hagiji Sofiji zopet sv. Križ.

sko vojaštvo vdrlo v avstrijski konzulat v Prizrenu, kamor se je skrilo polno Albanec. Albance so Srbi — kakor so poročali nemški listi, postrelili, avstrijskega konzula Prochasko pa odvedli seboj in menda umorili. Seveda je bilo v Avstriji vse pokonci radi tega. Izkazalo pa se je, da je bilo vse skupaj laž. Prochaski se ni nič zgodilo, le malo trdo so ga držali, ker je vzel pred streho Albance, ki so jih Srbi zalotili z orožjem v roki. Po vojni postavi je vsak, kdor ni vojak, a ga zalote z orožjem v roki, ustreljen.

Tako so delali tudi Nemci proti Francozom l. 1870/71., tako delajo sedaj Srbi. Prochaska sedaj že potuje proti domu, kamor je poslal tudi par razglednic, češ da mu ni nič hudega. Nemci seveda še vedno hujskajo na vojno, pa upanje je, da se mir ohrani. To je za Avstrijo edino dobro. Če se zapletemo radi Albanije v vojno s Srbijo, gremo po kostanj v ogenj za Lahe, ker ti bi radi neodvisno Albanijo. Sicer pa bi Lah v slučaju vojne padel nam za hrbet. Že se čuje, kako Italija mobilizira ob naši meji. Bajc Italija dela skupno z Rusijo in Francijo.

Kako nemški listi hudo bodu o hujskajo na vojno, naj dokazuje naslednji slučaj: Srbski list »Straža« je pisal, da bo vojna kmalu končana, a se takoj pričel druga, namreč diplomatska, v kateri se bo prelivalo črnilo. Nemški listi, ki ne razumejo srbsko, so pa brž prinesli, da srbski listi pišejo že o krvavi vojni z Avstrijo. To je res več ko hudobno!

Delegacije so zopet zborovale 19. t. m. Delegajte so govorili večinoma o Srbiji. Posebnega ni bilo nič. Pač pa je v ogrski delegaciji naš zunanji minister grof Berchtold povdarjal, da s Srbijo želimo živeti v prijateljskem razmerju. **Slovenski delegatje** dr. Šusteršič, dr. Korošec in Fon, so sklenili, da glasujejo zoper proračun zun. min., da s tem pokažejo nezadovoljnost Slovencev in Hrvatov z našo zunanjo in notranjo politiko. Pač pa bodo glasovali za vojni proračun, ker je to v varstvo države. Pozivljejo pa one, ki vodijo osodo države, naj store vse, da se ohrani mir in ne prepreči svobodni razvoj jugoslovanskih narodov. — **V državnem zboru** groze naši poslanci še vedno z obstrukcijo. Vlada je uvidela, da proračuna ne spravi pod streho do novega leta, zato je sklenila zaprositi 6 mesečni začasni proračun. Toda tudi tega bodo Jugoslovani najbrže preprečili, ker so zelo razjarjeni nad dogodki v Dalmaciji in Bosni. — **V Dalmaciji** je vlada razpustila občinska sveta v Splitu in Šibeniku, dveh najvažnejših mestih Dalmacije, ker sta izjavila simpatije balkanskim Slovanom in izrekla veselje nad njih zmago. Župana obeh mest se nista hotela udati ter oddati poslov, dokler ju niso s silo iztirali iz mestnih hiš. Vlada pa je z razpustom kršila postavo. Po postavi se namreč občinski svet sme razpustiti le sporazumno z deželnim odborom. Ta pa je proti temu protestiral. Protestu se je pridružil tudi občinski svet v Dubrovniku. S takim ravnanjem bo vlada odtujila državi vse še tako

zveste ljudi. Bile so velike demonstracije, pri katerih je bilo prijatih več ljudi. — **Tudi v Sarajevu** so velike zmede. Srbski poslanci v Bosni so se izjavili proti avstrijski politiki, ki stiska Srbijo. Vsled tega je vlada zelo ostro nastopila. Vojaštva je vse polno v Sarajevu. Mohamedanci pa demonstrirajo za Avstrijo. — V teh zmedenih razmerah je jako lepo prišel

govor dr. Korošca,

ki ga je govoril v delegacijah 18. t. m. Dejal je:

Jugoslovanski delegati se nahajamo v težkem položaju. Nosimo za vsako svojo besedo veliko odgovornost nasproti monarhiji in nasproti ljudstvu. Toda zaradi tega ne moremo zapirati svojih oči in moramo nasproti dogodkom na Balkanu zavzeti jasno stališče.

Naše stališče je to, da **mora monarhija**, — kakor žele Nemci, da ohranja monarhija dobro in trdno prijateljsko razmerje do nemške države, **ustvariti tudi dobro razmerje do balkanskih narodov!** Zato hočemo, da se v svrhu prijateljskih odnošajev med Avstrijo in balkanskimi državami, vse eventualne diference mirno poravnajo.

Nasproti monarhiji in dinastiji poudarjamo slejkoprej svojo **zvestobo in udanost**. (Odobranje.) Mi nikomur ne dovoljujemo, da bi kdo o naših čustvih nasproti monarhiji dvomil, **istotako pa ne bomo dopustili, da bi kdo, računajoč na ta naša čustva, nad Jugoslovani grešil.** (Veliko odobranje.) Toda v sedanjem momentu se nad Jugoslovani **hudo greši!** (Pritrjevanje.)

Storite vsi, **da bodo naši bratje na Balkanu lahko rekli: Monarhija ljubi svoje Jugoslovane in jim daje vse, da se morejo svobodno razvijati!** (Veliko odobranje.)

— **Poljake v Nemčiji** so začeli hudo stiskati. Nemška država je sestavila komisijo, ki po sili kupuje poljska posestva, ki jih parcelira in nato oddaja Nemcem. Na ta način hočejo uničiti Poljake.

«Nemci in avstrijski Slovanj.

V teh resnih časih Nemci mnogo pišejo o Slovanih v Avstriji. Eni nas psujejo za velezdajalce, ker želimo, da bi Avstrija v miru in prijateljstvu živela z Jugoslovni. Pišejo tako zato, ker se nas boje. Drugi zasramujejo Jugoslovane, čes da so surovi, da grdo ravnajo s temi dobrimi Turki. Le malo Nemcev je, ki nas avstrijske Slovane pošteno sodijo.

Katoliški nemški listi, ki izhaja v Švici in se imenuje »Schweizer Katholik« (Švicarski katoličan) piše dne 1. t. m. tako-le: »Nemška in avstrijska diplomacija bosta na Balkanu morali začeti drugače postopati. Doslej sta imeli Turka za prijatelja in zaveznika. Turčija in njena oblast v Evropi je propadla. Krščanski slovanski narodu na Balkanu pa so jerobstvu odrastli. Evropske države na Balkanu ne bodo smele več nastopati kot kakigrabski oskrbniki. **Posebno avstrijski Nemci se bodo morali odvaditi tiste ošabnosti, ki so jo dobili od Prusov, in bodo morali priznati Slovanom enakopravnost.** Avstrija si mo-

re na Balkanu pridobiti prijateljev le potom svojih Slovanov, ne pa Judov, Mažarov in Vsenemcev. Avstrija naj se uči od Rusije in ne od Prusije, kako se na Balkanu pridobiva vpliv.«

Tako piše nemški katoliški list v Švici, kjer tri narodnosti (Nemci, Lah in Francozi) prijateljsko prebivajo skupaj.

Tudi dunajski katoliški list »Oesterreichs katholisches Sontagsblatt« (Avstrijski katoliški nedeljski list) se toplo zavzema za Jugoslovane. Žal, da so ti glasovi med Nemci osamljeni. Pa nič ne de! Naša zavest se krepi!

Črnogorka.

V visokih gorah bivam, Črnogorka, kjer veje zrak, hladán in bistročvrst; a v srcu kri pretaka se mi gorka za dragi dom, svobodo, častni krst!

Oj rod slovanski, tudi záte bije srce, ki tlači ljuti te sovrag! Keday svoboda tebi li zasije, ki Črnogorki biser je predrag?

Junaško bili so se bratje moji, ko šli za té so v boj z nad teh pečín. Pregnani Turka so nešteti roji, bil zmagovalen je naš gorski sin.

In vendar tebi zvezda še rešenja, premili rod, ne sije, ne blišči. Strašna ponavljajo se ti trpljenja, nemili Turk te ropa in muči!

Drvé iz Azije se, glej, krdela divjakov črnih src in črnih lic, Moritev, rop, skrunitev — so načela, »Pogin kristjanu«, geslo njih in klic.

Pa naj se zbere vsa peklenska torka, svobode bratom zasijal bo dan. To trdno upa v Boga Črnogorka, zanaša se na bratov jatagan!

Da moji bratje slavni so junaki, dokaz je Volčjidol, dokaz Medun; krog Podgorice tam — krvavi znaki, da Črnogorec nikdar ni begun!

Junaško bodo zopet ga sprejeli sokoli naši; sam gre v svoj pogin, Moslemskih glav, ne trum ne bodo šteli, bo Črnogorcev pomnil dušmanin.

Zato v prihodnji boj oko plamteče pogumno gleda, in ne trepetá srce, ki slavi bije mi goreče, naj zbere dušman tudi pol sveta!

Oj blagi narod, ki ječiš pod vragom, tolaži se, svobode mili zor zasveti ti, bo konec krvnim sragom; veliki rod gre bratski zate v bor! —

Bog čuva te, — se spolni tvoja nada, vezi preseka ti slovanski meč! Slovanska kri, prelita — a brez sada — Evropa védi, ne bo nikdar več! —

Osveteno mučenstvo bo bolgarsko, osveten Djunis, Kosovo polje, — osveten rop, in skrunjenje barbarsko, osvetene vse deve, in žené.

Pravica večna tirja to osveto, nad Krista, da ne dviga se pogan; da razprši Slovan drhal ukléto, osvobodí obširni ves Balkan. —

O Bože mili! Čuj, molitev gorka
globin srcá zdaj mojega kipi!
»Pomagaj bratom!« prosi Črnogorka,
»Stoletnih spon jih reši, jih otmi!« —

Loterija „Slovenske Straže“

Dne 18. t. m. se je v Ljubljani vršilo
žrebanje velike loterije »Slov. Straže«.
Uspeh je naslednji:

Prvi glavni dobitek v vrednosti 5000
K je zadela številka 67.932.

Drugi glavni dobitek v vrednosti 1000
K je zadela številka 86.108.

Tretji glavni dobitek v vrednosti 500
K je zadela številka 82.975.

Četrti glavni dobitek v vrednosti 500
K je zadela številka 11.323.

Dvanajst števil pred vsako teh šte-
vilk in **trinajst** za vsako dobi dobitke v
vrednosti po 20 K.

Dobitke v vrednosti po 100 K so za-
dele nasled. številke: 86.079. — 64.884.
— 6373. — 36.150. — 49.797. — 25.300. —
82.882. — 64.922. — 72.279. — 9663.

Deset števil pred vsako teh in deset
števil za vsako dobi dobitke v vrednosti
po 10 K.

Dobitke v vrednosti po 50 K so do-
bile štev.: 45.614. — 13.059. — 93.959. —
30.670. — 91.771. — 32.495. — 28.412. —
60.964. — 96.570. — 5357. — 62.922. —
42.256. — 26.631. — 78.342. — 62.726. —
10.068. — 47.874. — 94.920. — 25.870. —
33.863. — 93.771. — 28.776. — 86.898. —
42.139. — 55.631. — 78.188. — 78.308. —
93.975. — 19.125. — 49.110. — 37.262. —
52.675. — 20.849. — 59.377. — 92.163. —
35.894. — 19.998. — 99.250. — 89.815. —
26.229.

Petnajst števil pred vsako številko
in **petnajst** za vsako ima dobitke v vred-
nosti po 5 K.

Listek.

Junaštvo in zvestoba.

Nemški spisal: JOŽEF SPILLMANN D. J.

(Dalje.)

Od groze sem bil kakor omamljen. Ako bi ne bilo Brunner-ja, ali prav za prav, ako bi me ne bil varoval moj angel varih, prav gotovo bi se bil izdal in se izročil gotovi smrti. Brunner me je, sam ne vem, kako, spravil še z mrtvim prijateljem na ramenu v križev pot in v bližnji samostanski vrt. Pijana tolpa se radi umora tudi ni nič razburila; ti ljudje so bili danes vajeni vse drugih krvavih prizorov.

V tihem koticu na vrtu sem odložil dragega mrliča na travo. Obraz se ni izpremenil. Moje solze so počasi kapljale nanj. Z Brunnerjem sva pokleknila ter zmolila očenaš za njegovo dušo. Nato me je Brunner opomnil, da je zadnji čas, da ubeživa. Mrtvecu sem potegnil s prsila zaročni prstan in vzel njegovo okrvavljeno žepno ruto za spomin s seboj.

Ne da bi naju kdo ustavil, dospela sva v hišo v ulici Bussi, kjer so naju pričakovali. Najina zunanost in najini pogledi so povedali vse. Mesto dolgih besedi sem podal njegovi ženi prstan rekoč: „On je pri Bogu!“

* * *

Isti čas ko v opatiji, klali so žrtve tudi po drugih ječah. Cenili so njih število na pet do šest tisoč. Najgroznejša je bila moritev duhovnikov pri karmelitanah; v dveh urah so spravili ven 185 mrtvecev. V La Force je zadela smrt lepo princesinjo Lamballe z drugimi dvornimi damami vred. V Conciergerie so umorili našega lajtnanta Maillardoza in lajtnante Rudolfa Salis-Ziserskega, Ludovika Zimmermanna in druge. Salis-Ziser se je proti svojim moralcem branil kakor lev in jih nekaj pobil, predno so ga premagali. Baš tačas je stal vrli major Bachmann v dyorani sv. Ludovika pred krvnimi sodniki, ki so ga obsodili k smrti. On pa naj bi ne umrl v zaporu marveč na javnem morišču, in sicer nasproti Tilerijam, ki jih je s svojim polkom tako hrabro in zvesto branil.

Salis-Seewisa so te grozne novice popolnoma potrle. In Danton ter Petion, ki sta bila glavna povročitelja teh brezprimernih moritev, bila sta njegova ložna brata, kakor tudi Camille Desmoulins in drugi revolucijski junaki. „Damiam!“ dejal mi je, „prav si imel, ko si se takrat branil pristopiti k naši zvezi! Neizrekljivo gorje je prinesla na Francosko.“

Sklenili smo še, da bo Salis, kakor hitro zopet mir nekoliko zavladava v Parizu, spremljal obe sestri na njun gozdni dvor v Etampu. Nato sem se poslovil od Marte. Izročila mi je dragocen prstan svoje ranjke matere „za roko nevesti, ki bi jo kedaj osrečil“ Izabela me je po svoji sestri še enkrat prosila za oprostitev, a ni imela poguma, da bi se poslovila sama. Potem sem se še ponoči vrnil s svojim spremljevalcem, ki je nesel s seboj dobro natlačeno možnjo, v predmestje sv. Martina.

Naslikal sem velikemu sodniku grozne dogodke, ki sem jih pravkar gledal na lastne oči, on pa mi je pripovedoval o sodnijski obravnavi Bachmannovi, pri kateri je bil sam navzoč, ker se je z nevarnostjo svojega življenja spravil na tribuno med najprostejšo sodrgo.

„Naš prijatelj je stal kakor pristoji junaku pred temi pobalini, ki delajo sramoto imenu „sodnik“, rekel je Kajzer. „Skliceval se je

na državno pogodbo, po kateri nima to sodišče nobene pravice do njega. Zakrohotali so se temu ugovoru ter ga obsodili na smrt pod giljotino, češ da je osnoval zaroto, ki je 10. avgusta razvnela državljansko vojsko. Dokaz je bil smešen in obenem vnebo vpijoč. Ne da bi trenil z obličjem, je Bachmann obsodbo sprejel. Jutri pojdem s patrom Sekundom, ki mu za smrtno pot podeli zadnjo odvezo, gledat kako ga umore. Vas prosim, da medtem tu vse pripravite za odhod, ker odrinemo brž ko se vrneva s patrom Sekundom“.

Zelo sem ga prosil, da bi ga smel spremljati. Toda nič ni hotel čuti o tem in je dejal, da moram ostati v hiši ter rešiti prebivalce, ako bi se njemu kaj pripetilo. Za ta slučaj mi je dal na kos papirja skrbno zapisana, natančna navodila. Potni listi za nas vse, bili so pripravljeni. Tudi polkovi zapisniki so bili že več dni spravljeni na majhnem vozičku in oba Unterwaldnovca sta jih stražila. Tako je po svoji navadi vse modro in skrbno vvedil, da ni moglo biti bolje.

Ko je Kajzer drugo jutro odhajal na Karusejski trg, dejal je: „Ob deveti uri mora Bachmann umreti. Ako naju s patrom Sekundom ne bo do enajste nazaj, zapahnite hišna vrata ter pojdite vsi v podzemeljski rov. Ne čakajte dalje na naju, ako vam po dečku ne pošljem drugega sporočila, marveč rešiti sebe, ljudi in zapisnike.“

Nato je z malim Jožkom odšel. Mi smo pripravljali zadnje stvari. Dobra stara Blanše ni mogla kljub vsem prošnjam in solzam doseči pri velikem sodniku, da bi ji dovolil iti z nami. To bi pač tudi ne šlo, a ni hotela razumeti. Zato sem ji dajal upanje, da pride v Zug kakor hitro se mi posreči, da si ustanovim lasten dom. Dosti seveda tega nisem upal; toda ta misel jo je nekoliko potolažila in tako se je končno bridko jokaje poslovila, da poišče hišo svoje hčere v ulici Tebú. Dobra duša! Ni se mogla več zopet sprijazniti s Parizom in Parizani, ki so ji bili prej višek lepote, dobrote, ljubeznivost in olike.

Počasi so tekale ure. Ko je bilo devet, molili smo skupno en rožni venec za našega dragega majorja. Uro pozneje se je vrnil mali Jožek ter nam solznih oči pripovedoval, kako je Bachmann umrl. „Nadeli so mu rdeč plašč in v njem je stal na odru tako vzravnam kakor pred polkovo vrsto. „Umrjem nedolžen! Bog bo sodil!“ zaklical je. Nato se je prekrižal ter spustil plašč na tla. Privezali so ga na desko in jo porinili pod sekiro, ki je takoj padla dol in ga ubila. Ljudje pa so vpili: Živela svoboda! Živio narod! Smrt tiranom! In dobri major gotovo ni bil kak tiran, marveč mož dobrega srca!“

Ganjeni smo poslušali; nato pa sem vprašal, kje da sta Kajzer in pater Sekundus. „Kajzer mi je ukazal, naj tečem naprej“, je dejal! „kmalu morata priti“.

Toda bilo je enajst in ni ju bilo še. Že sem hotel poriniti težki zapah za vrata ter bil v hudi zadregi, ali naj naročilo velikega sodnika izvršim, ali naj še dalje čakam, tedaj pa je pridrdrala kočija. Pater Sekundus in Kajzer sta skočila iz nje in, planila v vežo. Brž! Za nama so! Zaman sem skušal biriče po ovinkih spraviti na krivo sled!“ sopihal je veliki sodnik. V trenutku so bila vrata s tramom zapahnjena. Hiteli smo v klet. Ko smo bili na stopnicah, smo že zaslišali bobneče udarce na vrata.

„Drže-li vrata par minut?“ prašal je oče Sekundus.

„Dvakrat ali trikrat tako dolgo, kolikor potrebujemo, da pridemo na varno!“ sem odgovoril

„Bog in njegova sveta mati bodita zahvaljena! Kaj hočemo skupaj moliti zahvalno pesem, ki so jo peli trije mladeniči, ki jih je Gospod v Babilonu rešil iz ognjene peči.“

„Dobro“, rekel je Brunner. „Toda prej lestvo doli. Potem gredo lahko za nami.“

(Dalje pride.)

Kdor še ni poravnal naročnine za leto, naj to takoj stori!

Iz naše organizacije.

Glasnik „Slov. kršč. soc. zveze“.

Predavanja. V Batujah-Selu imajo v izobr. društvu predavanja vsako sredo zvečer. Društveniki prihajajo v obilnem številu, zlasti ker slišijo marsikaj zanimivega z Balkana. Ravno tako nam pišejo, da imajo redna predavanja v Prvačini, v Solkanu in sploh po naših društvih. Tako je prav. Naša društva naj bodo vedno zbirališča, kjer se obravnavajo dnevna prašanja in zraven naj se predava o stanovski izobrazbi.

Bukovo. Ker se veliko govori o nepravilnostih pri prodajanju srečk pri veselici „Gospodarskega b. alnega društva“ dne 10. t. m., je društveni odbor prisiljen izjaviti, da njega ne zadeva pri tem nikaka krivda. Če se je zgodila kaka nepravilnost, pade vsa odgovornost na povzročitelje same, na katerih dostojnost se je odbor zanašal, ko jim je poveril razprodajanje srečk. Skrbeli bomo, da se prihodnjic ne bodo več godile nerednosti.

Komen. Kljub slabemu vremenu smo bili pri nas na zahvalno nedeljo veseli. V cerkvi smo slišali pri slovesni sv. maši veličastno Gruberjevo mašo s spremljevanjem gosli. G. organist, oba gg. violinista, pevec in pevke so izvršili svojo nalogo v splošno zadovoljnost in so želi od vseh navzočih odobravanja. — Popoldne po molitvi smo se zbrali v društveni dvorani k veselici, ki jo je priredilo naše društvo. Vseh 11 točk obširnega programa se je izvršilo prav mojstersko. Tamburaški zbor pod spretnim vodstvom č. g. Mikuca nas je kar očaral z novimi komadi. Petje je bilo prav lepo. Posebno dv. sp. v: »Divja rožica« je žele veliko pohvale. Največ smeha in veselja pa je vzbudil pri udeležencih polg. »Poboljšane trmoglavke«, »Kovačev študent« šalospjev z glasovirjem. Zahvaljujemo se odboru za take prireditve in Bog blagoslovi njih velik trud, ki je združen s takimi predstavami.

V Šempolaju bo v nedeljo po blagoslovu ustanovni shod izobraž. društva. — Pride govornik iz Gorice. Shod se vrši v vikarišču.

Naša mladina.

Kamnje. Lastnikom srečk efektne loterije Slov. Straže sporoča „Orel“ v Kamnjah, da bo zapisnik izrebranih srečk na razpolago za vpogled vsakomur v č. alniji Kat. slov. izobr. društva v Kamnjah. Orl.

Kamnje. Mesto venca na grob blagopokojnega gospoda župnika Koseca, je daroval neimenovan dobrotnik 10 K. našemu »Orlu«. Bog plačaj!

Podgora. Dekliška Marijina družba v Podgori priredi v nedeljo veselico s petjem in igro, po bla. oslovu pop. (ob 3. urah) v dvorani spodaj v župnišču. Prvi sedeži 60 v, druge vrste sedeži 40 v, stojišča 20 v. K obilni udeležbi vabi družbino načelstvo.

Delavski vestnik.

Goriška skupina »Jugoslovanske strokovne Zveze« bode imela v nedeljo dne 24. t. m. sestanek ob 4. uri popoldne v prostorih S. K. S. Z. v Gosposki ulici št. 6. II. dvorišče. S tem se vabijo vsi člani in članice, da se udeležijo v obilnem številu odbor.

Darovi.

Za »Rdeči križ balkanskih držav« so darovali (po našem upravnistvu): O priliki pobiranja obč. vžitka v L o m u darovali

so za ranjence v balkanski vojni in sicer: Anton Kragelj 1 K, Anton Mrak 3 K, Andrej Gruden 1 K, Matevž Pirh 1 K, Jožef Bratuž 2.20 K, Anton Pregelj 1 K, Oskar Levpušček 1 K, Vincenc Manfreda 1 K, Miha Šuligoj 1 K, Jožef Manfreda 2 K, Janez Levpušček 28 v, Miha Pavšič 50 v, Ivan Pavšič 50 v, Jožef Petrot 15 v, Rudolf Kragelj 40 v, Matija Žbogar 80 v, Janez Pirih 50 v, Karol Makuc 1 K, Suzana Manfreda 50 v, Ludmila Manfreda 50 v, Otilja Kragelj 50 v. Skupaj 20 K. G. Ivan Medvešek iz Krstnice 63 pri Kanalu je daroval 50 v.

Od odbora za »Rdeči križ« jugoslov. držav« v Gorici smo dobili danes dolg izkaz darovalcev, ki ga danes - žal radi pomanjkanja prostora in časa nemoremo priobčiti Vsota darov, ki so bili doposlani odboru znaša K 1087.97.

Za »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda« je daroval (po našem upravnistvu) č. g. vikar Simon Gregorčič 10 K.

Šempolajski Mohorjani so zložili za »Slov. Stražo« 9 K. — Za »Rdeči križ jugoslov. držav« so zložili šempolajski vikarijani 34 K.

Rihemberg. Za ranjence na Balkanu so nabrali Orli v Rihembergu in sicer na Vrhu: 25.— K, na Preserjih in Zajčih: 20.60 K, na Brijah: 19.66 K. Skupni znesek 74.96 kron je so odposlali Upravnistvu »Slovenca« v Ljubljano.

Novice.

Častitljiv jubilej. Dne 19. t. m. je obhajal preč. g. Franc Stepančič, ekonom centralnega semenišča svoje dopolnjeno osemdeseto leto pri še popolnoma zvežih duševnih in telesnih močeh. Preč. gospodu iskreno častitamo s željo, da ga Bog ohrani še mnoga leta!

Bolgari o Slovencih sedaj mnogo pišejo. Uradno glasilo »Mir« objavlja skoro dobesedno govora dr. Šusteršiča in dr. Korošca v delegacijah. Govora sta na Bolgarskem napravila veliko pozornost. Mir nato povdarja, da imajo Slovenci za Jugoslovane velik pomen, ker so najbolj kulturni ter dostavljajo: Naši bratje Slovenci, ki žive na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Istri in Primorskem, so sicer po številu najmanjše slovansko pleme, pa odlikujejo se pred drugimi po izobrazbi in napredku.« — Hvaležno tudi poroča, kako pošiljamo zdaj Slovenci Bolgarom v kljub svojim skromnim sredstvom izdatno podpore.

Zato zopet priporočamo apostolstvo sv. Cirila in Metoda ter balkanske ranjence dobroti slovenskih src.

Shod v Kobaridu. »Slov. kat. politično in gospodarsko društvo za kobariški okraj« bode imelo v nedeljo, dne 24. t. m. ob 2h pop. zaupen shod v Kobaridu. Govorita p. g. poslanca dr. Ant. Gregorčič in Anton Manfreda in g. vikarij Štolfa. — Člani društva se vabijo, da se shoda gotovo udeležijo.

Naročnike, ki za l. 1912 niso poravnali naročnine, opozarjamo, da naj pogledajo na ovitek današnjega lista, koliko znaša

njih znesek. Listom so danes večinoma priložene tudi položnice, potom katerih naj blagovolijo gg. naročniki doposlati dotični znesek, in sicer čimprej. Nekaterim naročnikom pa, ki imajo sicer na ovitku označen znesek, položnic danes nismo priložili. To se zgodi prihodnjic! Pri posamezniku se tak mal znesek malo pozna, pri nas pa vsi zneski skupaj že precej izdajo.

Naročniki naslednjih pošt: Ajdovščina, Bilje, Boršt, Cerklje, Črniče, Kobarid, Kojško, Komen, Solkan, Sv. Lucija, Tolmin, Volče in iz Istre. — ki za leto niso še plačali naročnine, imajo sicer na ovitku — kakor drugi — označen znesek, a položnice bodo dobili še le prihodnjic. To na znanje, da ne bo nespornazuma!

Važno za našo mladino! Že zadnjic smo poročali, da se snuje v Gorici za slovenske otroke zabavišče, kjer bi se otroci shajali in se igrali ter tudi kaj poduka dobili, namestu, da se klatijo po mestu. Takih zabavišč imajo Italijani dosti, Slovenci pa še nič. A zelo smo jih potrebni; kajti premnogo mladine se nam izgubi, ker ni nadzorstva, poduka in dobre tovarišije. — Vse to bodo otroci dobili v zabavišču. — Vse, ki hočejo pri tem važnem delu sodelovati, prosimo, da se potrudijo v nedeljo 24. t. m. ob 6h zvečer na sestanek v prostore Sl. kršč. soc. zveze, Gosposka ulica 6. II. dvorišče.

Gospodom duhovnikom priporočamo Drexler, Vorlesungen zur Einführung in die Kunstgeschichte, für die Studierenden an der theologischen Central-Anstalt in Görz. Cena 2 K. Dobiva se tudi v prodajalni »Kat. Tisk. društva« v Gorici.

Sv. misijon v Črničah bodo obhajali od 1. do 2. adventne nedelje. Vodili ga bodo čč. oo. Družbe Jezusove iz Ljubljane.

Ajdovski sodnik g. dr. Medveš. Iz Črniča nam poročajo: V ponedeljek je prišel iz Ajdovščine v Črniče na komisijo sodnik g. dr. Medveš radi znane tatvine. Po dovršenem opravlilu je šel g. sodnik s svojim pisarjem v krčmo, kjer je dobil dobro kapljico. Pri tej priliki je mnogo govoril, o čemur se sedaj po Črničah dosti govori. Tako je g. sodnik baje dejal vpričo ljudi: »Kdo je dal Boga?« — »Klerikalci ste ena mona!« — »Jaz sem svobodomislec!« — »Samo tukaj je še ena klerikalna oaza« i. t. d. — To so izreki, o katerih težko verujemo, da bi jih bil izpregovoril č. kr. sodnik. Če je pa to resnično, trpi radi tega v očeh ljudstva ugled sodniškega stanu, kar pa bi tudi mi zelo obžalovali ker smo mnenja, da je v interesu pravice, če ima ljudstvo popolno zaupanje vanjo. Zato upamo, da se ta zadeva pojasni, oziroma uredi.

O tej zadevi smo tudi z druge strani dobili poročilo, ki zgorajšnje potrjuje. Dostavljamo iz tega poročila, da je bilo v gostilni več ljudi, ki so se z g. sodnikom prepirali.

Veseli dogodek v cesarski hiši. Nadvojvodinja Cita, soproga bodočega prestolonaslednika Karla Franca Jožefa, je v Libercih na Češkem v sredo povila zdravega dečka, ki bo na prestolu nasledoval svojega očeta. Ime mu bo Franc Jožef.

Poroka. V Rihenbergu sta bila 20. t. m. poročena g. Fran Arh, c. k. davčni voditelj v Mokronogu in gč. Krista Strancar, sestra tamošnjega g. župnika, kateri ju je poročil. Bilo srečno!

Nov župan v Cerknem. Iz Cerkna nam poročajo: V sredo 20. t. m. smo imeli volitev župana. Zmagal je g. Ivan Eržen z 19 glasovi, dosedanji župan gosp. A. Kosmač je dobil 9 glasov. Novi župan je vrl pristaš S. L. S., predsednik »Kmetijskega društva«, odbornik posojilnice in »Kat. slov. izobraž. društva«. Novemu g. županu častitamo na sijajni izvolitvi ter mu želimo mnogo uspeha in blagoslova pri delu, ki ga čaka. Tudi podžupani in starešine so skoro vsi vrl možje naše stranke, ki bodo složno delovali v blagor vseh občin in uredili pred vsem občinsko upravo.

Novo županstvo v Oseku. V Oseku so se vršile pretečeno sredo t. j. dne 20. nov. volitve županstva pod vodstvom c. k. okr. nam. svetnika g. Rebecka iz Gorice. Volitve so se vršile s glasno po prej določenem načrtu in sicer je bil za župana izvoljen g. Josip Živic, veleposestnik iz Vitovelj št. 37. Za podžup. so bili izvoljena Anton Kožuh mesar in posestnik iz Oseka, Anton Košuta iz Vitovelj št. 57, Anton Gruden iz Vitovelj št. 13., Franc Rožič iz Oseka št. 14., Fr. Marinčič iz Vitovelj št. 25 in Iv. Glešič iz Oseka št. 87. Po končanih volitvah je nagovoril g. vladni svetnik gg. starešine ter je v zelo poljudnem in podučljivem govoru kazal na rane sedanjega časa, posebno na pogubonosne javne plesse ter preobilo pijančevanje. Možje so g. svetniku pritrjevali, kar je pač pokazalo, da so ga razumeli! Upamo, da bo novo županstvo sledilo krasnim naukom!

Kdor naročnikov ima napačen naslov, ali želi naslov spremeniti, naj spremembo čimprej naznani upravništvu, ker se bodo novi naslovi razmnoževali takoj po novem letu.

Poskušen umor škofa Mahniča. Kakor smo poročali, je nekdo pomešal strup v mašno vino, hoteč zastrupiti biskupa dr. Mahniča. Sedaj poročajo, da so zaprli nekoga učitelja, ki je osumljen, da je hotel škofa zastrupiti.

Nagla smrt. Izpod Porezna nam poročajo: Umrl je na naglem v pondeljek, 18. t. m. 72-letni Jožef Mavri, po domače Camarijar iz obloške duhovnije. Rajnik je bil daleč na okoli znan in zaradi svojih dobrih lastnosti od vseh spoštovan. Bil je prava stara kmetska korenina, dober gospodar in posebno vsmiljen do revežev, kakor sploh vsa družina tam gori visoko pod Poreznom. N. v m. počiva!

Iz frančiškanskega reda. Č. o. Konstantin Luser na Sveti Gori se je odpovedal časti gvardijana ter se preselil v Kamnik na Kranjsko. Na njegovo mesto je prišel č. o. Marijan Širca.

Nevarno je obolel g. prof. Fr. Orešec, vodja c. kr. pripravljavnice, ki je vzgajal toliko naše inteligence. Blagemu in plemenitemu gospodu želimo vsi, da bi okreval kaj kmalu.

Društvo sv. Cecilije bo imelo v četrtek, dne 28. t. m. svoj letni občni zbor. Ob 10. uri v cerkvi sv. Ignacija slovesna sv.

maša. Pela se bo »Missa sine nomine« Ludovika Viadana, prirejena za moški zbor. Introitus in Communio — koralno. Graduale: »Gloriosus Deus« za moški zbor, zl. I. K. Ofertorij: »Mirabilis Deus«, dvoglasno zl. I. Quadflieg. Credo se bo pel po sv. maši, da bodo vdeleženci slišali celo Viandovo skladbo. Po tem bo v centralnem semenišču v navadnih prostorih društveno zborovanje. Vse prijatelje prave cerkvene glasbe vabimo tem potom, naj se vdeležé obilno. Posamezna vabila se ne bodoje razpošiljala.

V centralnem semenišču se sprejme s 1. decembrom t. l. vratar, ki je zmožen krojaštva; želi se, da zna tudi oba deželna jezika; Zglasiti se je pri semeniškem predstojništvu.

Vojna na Balkanu leta 1912. V kratkem izide v Založbi Katoliške bukvarne v Ljubljani knjiga o vojni na Balkanu. Cela knjiga bode stala približno 4 K, dobivali se bodo tudi posamezni zvezki po 40 v. Naročila sprejema prodajalna Katoliškega tiskovnega društva v Gorici.

Novice iz Podbrda. — Sv. Martin prinesel nam je sneg in marsikom je jesensko »kuhinjo« zagrnil. — V nedeljo, na zahvalnico, se je opravljalo tukaj, javno čiščenje S. R. T. Ljudstvo se je vzorno vedlo in pobožno častilo Najsvetejše. — Zidarsko in tesarsko delo pri zvoniku je končano in dobro izvršeno. — Kleparsko pa, po polževo napreduje. — Glede letine, se mora reči, da je bila srednja. Poletni pridelek je bil lep in sena veliko, jesenskih pridelkov in »otave« pa ni. — Hruške so obrodile, jabolka ne. — Povsod žgejo žganje, tega bo dosti, da bi ga le prav obnili. — Glede zdravja je opomniti, da naši hribi so zdravi, boleznij posebnih ni. — V soboto so zakopali najstarejšo ženo v župniji, svakinjo preč. g. kanonika Iv. Wolfa, ki je dosegla visoko starost 86 let. Bila je pobožna, radodarna ženica, kar je kazala vdeležba pri njenem pogrebu.

Mesto risarja je prosto. Pri deželnem tehničnem uradu je prosto mesto risarja. Prosilci za to mesto naj predložijo pravilno opremljene prošnje deželnemu odboru najkasneje do 26. novembra t. l. Vsa nadaljna pojasnila se dobijo pri deželnem tehničnem uradu vsak dan med uradnimi urami.

Krvavi ples v Št. Andrežu. Iz Št. Andrežu nam poročajo: V nedeljo se je v Št. Andrežu vršil izredni javni ples, ki pa se je na koncu premenil v pretep in igranje z bajoneti. Prišlo je namreč do prepira med domačimi fanti in pionirji. Vojaki so potegnili bodala in vse ljudstvo razkropili. Človek ni bil varen iti po cesti. Baj je tudi g. župan nekaj dobil. Čudimo se g. županu, da je dovolil sedaj kar dva izredna javna plesa. Tudi prihodnjo nedeljo bo mo namreč zopet veselo plesali vključ z najnjem pretepu. Ali g. župan neve, da je c. kr. okrajno glavarstvo izdalo ostre odloke proti plesom? Gospod župan je doslej vedno zelo vpošteval želje višjih oblasti ter ž njimi dobro izhajal. Čemu sedaj ta prememba?

Oseonice so med otroci v Oseku. Šola je zaprta.

Kako je tat ogenj na hrbtu nosil. Z Vipavskega nam poročajo naslednjo smešno dogodbico: Pred par tedni je (vas se ne imenuje) neko noč vstal Ivan B. ter šel pogledat ven na dvorišče. Kar zasliši nekje v bližini, šumeti turšično slamo. Takoj se mu zazdi, da je temu vzrok nepoklican tat. In res vidi, kako je nekdo vezal manjšo kopo slame, ter si jo naložil na rame in nesel. B. pograbi vžigalice in hiti potihem za grabežljivim možem. Ko ga doide prižge vžigalice in mu posveti za pot na ta način, da mu zapali tovor na hrbtu. Nekaj časa je tat nesel gorečo slamo dalje, ne da bi opazil, da mu ukradeno blago gori. Ko je pa zapazil, kaj nese, je prestrašen popustil tovor in zbežal brez plena. B. pozna moža, a ga neče izdati.

Ciganček se je rodil v Črničah pod šotorom. Ko je bil oče pri krstu prašan po poročnem listu, je odgovoril: »Kod nas ni je običaj!« Cigani namreč — čeprav kristjani — ne poznajo cerkvene poroke, temveč imajo svoje ciganske obrede. (To je ideal liberalcev in socialistov!) Ta ciganska družba je pristojna na Hrvaško. Otrok je seveda vpisan za nezakonskega.

Mrtvega so našli med Vel. Žabljami in Vrtovči dne 19. t. m. v nekem zapuščenem vinogradu Filipa Vrtovca iz Šmarrij. Kakor se sodi, je ležal ondi mrtev že 8 dni ne, da bi bil ga-kdo pogrešal. Stvar je bil krog 60 let ter ga je rad pil. Graje vredno pa je, da tamošnje občinsko gospodarstvo nima ene krste na razpolago za enake slučaje. Pa tudi mrtvašnica lepo izgleda: brez šip pri oknih, strop podrt, streha pušča.

Goreti je zopet začela dne 20. t. m. ob 10. uri dop. hiša mladeniča Danjela Cigoj v Vel. Žabljah.

Vlak je ustavil v torek 19. t. m. na progi med Kanalem in Plavom neki pijanec, ki je mahal z rokami. Ko so želuslužbenci videli, da je pijanec to naredil nalašč, so mu jih naložili nekaj za spomin.

Penzionist, goriški domačin, popolnoma zmožen deželni jezikov, se priporoča kot izvežban strojepisec za slovenščino ali nemščino. Ponudbe na uredništvo tega lista.

Zadnje žrebanje turških srečk v tem letu se vrši 1. decembra t. l., pri katerem bo izžreban glavni dobitek 400 000 frankov in veliko drugih večjih in manjših dobitkov. Kdor še nima turške srečke, naj hiti, da je pravočasno naroči in si s tem v slučaju dobitka vesele božične praznike zagotovi. Mesečni obrok znaša samo 4 krome 75 vinarjev, ki ga zmore pač vsakdo, ki ima namen nahraniti vsaj 230 kron, ki jih vsaka turška srečka mora zadeti, če mu že srečka ne nakloni glavnega dobitka. Pojasnila daje in naročila sprejema za Slovensko Stražo gosp. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Trst in Istra.

Sestanek »sodalitatis Smi Cardis« za Koperski okraj se vrši v četrtek dne 28. t. m. ob 10¹/₂ uri zjutraj v samostanu č. o. frančiškanov v Koprlji.

Sv. Križ. 224 srečk »Slovenske Straže« se je prodalo v Sv. Križu. Od teh srečk ostane »Slovenski Straži« več čistejšega dobička, kakor od marsikaterega ci-

filometodarskega plesa liberalno-socijalistični C. M. Družbi. »Slovenska Straža« naprej!

Dekani. Vabilo k ustanovnemu obč. zboru »Kmečke zveze« za koperski okraj se sedežem v Dekanih, ki se vrši 5. decembra ob 10. in pol dopoldne v prostorih konsumnega društva v Dekanih. Dnevni red: 1. Poročilo sklicateljev, 2. čitanje pravil, 3. volitev odbora, 4. slučajnosti. Predlagatelj pravil.

Oj ti farji!

Neki profesor je svoja predavanja navadno končal s temi-le besedami: »Duhovniki so bore malo vredni, ker sovražijo znanost, umetnost in sploh vsak napredek; pogledajte le v temni srednji vek! Takrat so vladali duhovniki in menihi.«

K temu profesorju pride veren mladenič, ki je poslušal njegova predavanja. Lepo se pokloni in pravi: »Gospod profesor, bodite tako dobri in rešite me nekih dvomov, ki so nastali vsled Vašega predavanja.«

— Jako rad, dragi prijatelj, samo pršajte! —

»Govoril bom kar mogoče kratko, gospod profesor. Kdo nam je prav za prav ohranil stare klasike (pisatelje in pesnike starega veka), da jih niso uničili barbari, ko so poplavili ves civilizirani svet?«

— Menihi so prepisovali klasike po samostanih in tako so se ohranili do danes. —

»Kaj menihi?«

— Da, menihi, posebno benediktinci. —

»Tako torej. Gotovo pa je bil to težak in nezdrav posel, kaj ne? Morda so kedaj celo oboleli radi velikega prahu po knjigah?«

— O seveda; to je bilo v onem času, ko je malo kateri kralj ali princ znal podpisati svoje ime. —

»Čudni časi in še bolj čudni menihi, da se jim je ljubilo prepisovati besedo za besedo: Livija, Cezarja, Cicerona, Virgilija, Tibula, Properca, Ovida in druge. Pa kako so izgledali ti prepisi?«

— Bilo je vse tako lepo pisano, kakor bi bilo tiskano, a začetne črke so bile prava umetnina. —

»Oh, ti menihi! Prosim Vas, gospod profesor, povejte mi, ali je resnica, da bi mi nikdar ne imeli Kolumba in Vasca da Gama, če bi ne bilo menihov? Pravijo, da je neki menih, po imenu Maurus, narisal l. 1450. znamenito karto morja, katera je gnala poslednja dva na raziskavanje.«

— Da, to je resnica. Sicer pa bi tako karto lahko tudi kdo drugi narisal.

»Seveda. Toda v tem obstoji čudo, da so ravno duhovniki prišli do takih misli! Pred kratkim sem čital, da je papež Silvester II. zamenil okorne rimske številke z lepimi arabskimi.«

— Tudi to bi lahko vsakdo drugi napravil. —

»Pravijo tudi, da je duhovnik iznašel teleskop (daljnogled) in mikroskop (Povečevalni aparat.)«

— To pa gotovo ni res! Glejte no, kako si farji vse prisvajajo! —

»Oprostite, to je gola resnica. One aparate je iznašel frančiškan Roger Bacon.«

— Toda pozabili ste na dejstvo, da je bil to frančiškan iz moderne dobe. Kedaj je živel Vaš Bacon? —

»Umril je leta 1292. Vidite torej, da ni iz najnovejše dobe. Nedavno sem čul o onem, ki je prvi izrekel misel, da sonce stoji nepremično in da se zemlja vrti. Poznate tega, gospod profesor?«

— Da, to je bil Kopernik. —

»Nikakor. Gotovo sto let pred Kopernikom l. 1476. je to učil škof v Ravensburgu, imenovan Regiomontanus.«

— Je to mogoče? —

»Zakaj imenujejo stoletje, v katerem je bila na vrhuncu znanost, umetnost in književnost, zlati vek Leona X.?«

— No, zakaj? —

»Zato, ker je bil Leon X. največji zaščitnik učenjakov, umetnikov in literatov.«

— Laž! Kaj? Leon, da bi bil obenem papež in pospeševatelj civilizacije? Dete, ti se norčuješ! — (Konec prih.)

ZAHVALA.

Podpisana si štejeva v prijetno dolžnost, se zahvaliti preblagorodnemu gosp. dr. Antonu **Brecelj-u**, primariju v Gorici, ki je tako požrtvovalno skrbel za najino mamico v bolnišnici ob času operacijo, ravno tako tudi izven bolnišnice pred in po operaciji in jo rešil smrti. Bodi mu na tem mestu izrečena najsrčnejša zahvala! Bog ga ohrani še mnogo let!

Smast, 17. nov. 1912.

Ignacij in Ana Sokol.

Slovenska družba sv. Rafaela za katoliške izseljence v GORICI

naznanja da daje izseljencem potrebna navodila brezplačno g. dr. Frančišek PAVLETIČ, odvetnik v Gorici in sicer v hiši »Centralne posojilnice« Jos. Verdija tekališče šte. 32, I. nadstr. Pisma zadevajoča družbo samo in denarne prispevke sprejema g. dr. J. Ličan, prof. bogoslovja v Gorici (centr. semenišče).

Dobre knjige.

Molitvenik za tretjerednike. »Pot v nebesa« ali življenje udov tretjega reda sv. Frančiška Serafa., ki živijo med svetom, — znana splošno priljubljena molitvena knjiga za tretjerednike. Spisal O. Nikolaj Meznarič je ravnokar izšla v 6. natisu. Posebna prednost te izdeje je izredno priročna oblika, ki se odlikuje preko vseh prejšnjih izdaj. Molitvenik je spopolnjen

glede najnovejših določb in bodo torej 3. redniki segli splošno po njem ker je edina povsem avtentična molitvena knjiga za tretjerednike v slovenskem jeziku. Kljub izredno prikupljivi tiskarski opremi in velikim dobavnim stroškom se prodajna cena za molitvenik ni dvignila in znaša za rdečo obrezo K 1.80, z zlato obrezo K 2.40, šagrin, zlata obreza K 3.20. Po pošti 20 vin več. Dobiva se v Prodajalni »Kat. Tis k. Društva« v Gorici.

Velika zaloga

raznovrstnih šivalnih strojev od K 30.- do K 140.—

Za vse stroje jamčim 5 do 10 let.

Ignacij Šuligoj,
Sv. Lucija ob Soči

DVOKOLESA Tvrdo »PUCH« po K 140.- do K 240. - Prodajam tudi na mesečne obroke.

Vsa popravila izvršujem po najnižjih cenah.

Svoji k svojim!

Priporoča se slavnemu občinstvu in č. gg. duhovščini

Slovenska brivnica
Gosposka ulica nasproti Monta
Franec Novak,

postrežba čista in solidna, dijaki in otroci imajo med tednom, razun sobote in nedelje, popust. Izdeluje vsa lasničarska dela ter ima v zalogi kite in domačih las po zmerni ceni.

Proda se hiša

in zraven 1/2 njive zemlje poleg postaje pri glavni cesti na Volčji dragi. Pri Gorici. Cena 3000 K. Več se poizve pri Josipu Mihelju na Volčji dragi št. 102.

Zaloga usnja

J. DRUFOVKA

Gorica Gosposka ul. 3

(nasproti Monta.)

Velika izbira čevljev za moške, ženske in otroke.

Trgovina

z mešanim blagom, zelo dobro vpe-
ljana, na glavnem trgu v Ajdovščini,
odda se z 1. januarjem 1913 v

NAJEM.

Isti lokali so tudi pripravi za trgo-
vino na debelo.

Nadaljna pojasnila daje

g. Alojzij Sterle,
trgovec v Ajdovščini.

»Slovenska Straža« v Ljubljani
želi imeti v vsaki občini po vsem Sloven-
skem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval
pri »Ljudskem zavarovanju«. Zagotovljen
je dober in trajen zaslužek. — Ponudbe
pod »Ljudsko zavarovanje« na Slovensko
Stražo v Ljubljani.

V. Znidarčič & dr.
stavbena tvrdka
v GORICI VIA MATTIOLI.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema
stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Wesfal-trope
patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votti blok ki
je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja
z vedno isto temperaturo.

Srečke v korist Slovenski Straži.

Niti turška vojska ne more vzeti
400.000 frankov katere bo dobil tisti,
ki bo dne 1. decembra 1912 pri
žrebanju turških srečk zadel glavni do-
bitek! Mesečni obrok samo 4 K 75 v.

Izvanredno ugodna ponudba!

Skupina 4 srečk brez turške srečke
z glavnimi dobitki več 100000 kron in
11 žrebanji vsako leto proti 46 meseč-
nim obrokom po samo 5 K 50 v. Po-
jasnila daje in naročila sprejema za
Slovensko Stražo g. Valentin Urbančič,
Ljubljana, Kongresni trg 19.

Svečarskega učenca sprejme

J. KOPAC, Gorica, ulica sv. Antona
št. 7. — Pogoji se poizvedo tam.

Gostilna na prodaj.

Proda se gostilna Konsumnega dru-
štva v Dolini pri Trstu z vso gostilniško
opravo; nahaja se v jako lepi legi, zraven
glavne ceste, krasen razgled, precej obilen
promet, Pogajanja in primerna cenitev do-
biva se pri načelstvu zgoraj omenjenega
društva v Dolini h. št. 61.

Dolina, 11. novembra 1912.

ODBOR.

Učenca

poštene družine z zadostno šolsko
izobrazbo sprejme prodajalna Kato-
liškega tiskovnega društva v Gorici.

Jakob Šuligoj

urar c. kr. državnih železnic
Gorica, Gosposka ulica 25

priporoča svojo veliko zalogo razno-
vrstnih ur, zlatnine in srebrnine. Vse
po najnižjih cenah z več letnim jam-
stvom. Vsa popravila se izvršujejo
hitro in po ceni. Za vsako popravilo
se jamči eno leto!

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden
žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost
svojih otrok? Potem pišite »Slovenski Straži« v
Ljubljani po knjižico gosp. župnika Haaseja o ljud-
skem zavarovanju, ki se vsakomur določje popol-
noma zastoj.

Anton Krušič,

krojaški mojster,

Corso Franca Jožefa št. 39
oz. Tržaška cesta 16

se priporoča č. duhovščini in sl. občinstvu
iz mesta in dežele.

Slavnemu občinstvu naznanjam,
da sem **na novo otvoril**
mizarsko delavnico
v **Batujah.**

Sprejemam **stavbena in pohiš-**
vena dela.

Zagotavljam solidno delo
in zmerne cene.

Priporočam se preč. duhovščini in
sl. občinstvu.

ANTON VETRIH,
mizarski mojster
M M M BATUJE p. ČRNIČE. w w w

Najboljše stroje

za rezanje mesa,

izdelovanje klobas.

Peči, štedilnike,

velike kotle in vse

v železno stroko

spadajoče predmete.

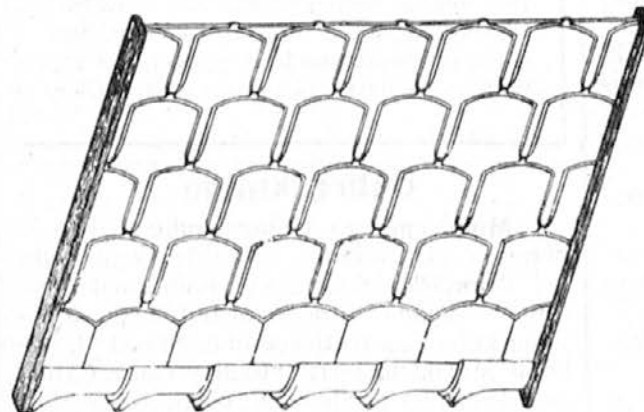
Le pri naši trvdki

Pinter & Lenard

trgovina z železrino
GORICA, Raštelj 7-9.

Tvrdba O. ZAJEC---Gorica

Gosposka ulica št. 7.

Priporoča svojo zalogo železa
pločevine, kovanja za stavbe
in pohištvo, traverze, cement,
peči štedilnike, kuhinjsko
in pohišno opravo.

Cene nizke, poštena postrežba.

Glavni zastopnik za Goriško:

Patent - sidro - strešnikov

proti viharju in dežju klju-
bojoča dvojna kritba.

**Najenostavneje, naj-
lažje, najceneje!**

A. DRUFOVKA,

GORICA — Raštelj štev. 3 — GORICA
priporoča
svojo bogato zalogo usnja in čveljarskih
potrebščin.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

MIHAELJ TURK

Gorica — na Kornu štev. 6 — Gorica
priporoča slavnemu občinstvu svojo brivnico.
Zagotavlja točno postrežbo. Sprejema naročila
za maskiranje po zmerni cenah.

MIZARSTVO

odlikovano z električnim mehničnim obratom

ANT. CERNIGOJ

GORICA TRZASKA CESTA št. 18.

Izdeluje: Cerkvene oprave oprave
klopi, spovednice, klečalnike. — — —
Stavbena dela okna, vrata, podovi. —
Zaloga pohištva omare, mize, postenje
stolice, okvirje, blazine in šuste. —
Zaloga: Strugorških in rezbarskih
izdelkov.

M. ANDERWALD

trgovina kolonjalov in delikates
Gorica, Tekališče Jos. Verdi 32
(hiša sl. Centralna posojilnice
in „Goriške zveze“)

priporoča prečastiti duhovščini ter
sl. občinstvu v mestu in na deželi
svojo najrazličnejšo zalogo: kave,
riža, olja, rozin, dišav, čaja in ruma.
Vedno sveže najfinejše delikatese, meso,
sadje in vsakovrstne marmelade v kon-
zervah; velika izbira vina v buteljkah
in najboljših šampanjcev.

Cene najnižje.

Solidna in točna postrežba.

Trgovcem na deželi

— se priporoča —

PRODAJALNA

Kat. tisk. društva v Gorici

Gosposka ulica štev. 2

Prodaja na debelo šolske zvezke, papir,
kuverte, razglednice in vse v to stroko
spadajoče predmete.

— Konkurenca v cenah izključena! —

Po celem svetu je znan
najboljši pomnoževal-
ni aparat

Šapirograf

Pomnožuje iz ročne pisave
ali iz pisalnega stroja ka-
--- kor tudi načrte. ---

Prav lahka uporaba!

Dobiva se v 5 velikostih.

CENA za kvart ali
foljofor mat

30 K.

Naročila sprejme

Prodajalna Kat. tisk. društva v Gorici, Gosposka ulica štev. 2.

GORIŠKA ZVEZA

GOSPODARSKIH ZADRUG IN DRUŠTEV V GORICI
REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri
prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“
v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT 32.

NOVO POGREBNO PODJETJE, TRST

CORSO štev. 47 — (vogal Piazza G. Goldoni). — Telef. 1402.

Prevoz mrličev na vse kraje.

Vozovi z bogato zalogo opreme od najenostavnejših do najbolj luksurjoznih.
Vsi pogrebni predmeti so stalno na izbiro. Stalne cene brez konkurence. Postrežba
točna. Splošna pohvala.

Zaloga pravouoščenih sveč lastnega izdelka s prodajo na drobno in na debelo.

Posebno pa se priporoča o priliki praznikov vseh svetnikov z bogato založbo nagrobnih
svetilik, raznih vencev iz umetnega in svežega cvetja, iz biserov porcelana in kovine z znaki
in napisi itd. itd.

Nočna naročila se sprejemajo v skladišču v lastnih prostorih Via della Tesa 31, Tel. 1402.

Zastopstvo s prodajo pogrebnimi predmeti sveče, vence, krste itd.:

I. Mrsek na Opčini št. 170. — T. Vitez na Nabrežini na trgu pri cerkvi.
A. Jamšek pri Orehu (Nogere). — F. Brneti v Škednju.

Deležnik in upravitelj podjetja

HENRIK STIBELJ.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Trstu,

registrovana zadruga z neomeje o zavezo.

Urad v lastni hiši, šte. 21 ulice **TORRE BIANCA** (ob ulici **DELLE POSTE**).

Sprejema hranilne vloge v kakoršnihkoli **4 in $\frac{1}{2}$ od sto,** stalne vloge z ozirom na svito in dobo nezneskih in jih obrestuje s čistimi neodpovedljivosti po dogovoru tudi višje.

Uradije se vsak delavnik: od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 5. popoldne.

VINO,

motno, zavreto, pokvarjeno se popravi kakor tudi odzame se prevelika množina kisline vinskega moštu ali vinu. Vzorec prinesiti ali poslati. Naslov pove upravništvo „Novega časa“.

ZOOZDRAVNIŠKI IN ZOOLEKSIŠKI ATELJEJ

Dr. I. Eržen

GORICA

Jos. Verdi tekališče šte. 37
Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone
zlate mostove, zobe na kaučukove plošče
uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe
vsake vrste. 19

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop. Št. 20

Prave

Čebelno - voščene sveče

in sveče za pogrebe po nizki ceni in olje za večno luč.

MED

za pitanje čebel in za zdravilo

priporoča udani

J. Kopač, svečar v Gorici.

IVAN KRAVOS

Sedlarska delavnica

GORICA - na Korju št. 11 - GORICA

Zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalogi različne konjske potrebščine; potovalne potrebščine, kakor: kovčke, to bice, denarnice, listnice itd. -- Izvršuje in sprejema v popravilo različne koleseljne in kočije.

Popravila se izvršujejo točno. - Cene zmerne.

ČEVLJARSKA ZADRUGA V MIRNU.

Tovarna
čevljev.

Ročno
delo.

Priporoča svoje prodajalne čevljev.

V GORICI trg sv. Antona šte. 1 (Stari trg). — V TRSTU Barriera vecchia — — šte. 38, Via dei Rettori šte. 1. — V SPLITU ulica Staroga suda — — ki so preskrbljene z najboljšim blagom vsake vrste.

V prodajalnah se dobe rasnovrstne potrebščine za čevlje, kakor gumi pete, vrvice, Mastinliščilo itd. itd.